

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

4. april 2017 *

»Appel — Den Europæiske Unions erstatningsansvar uden for kontraktforhold — Den Europæiske Ombudsmands behandling af en klage vedrørende forvaltningen af en liste over egnede ansøgere opstillet efter en almindelig udvælgelsesprøve — tilsidesættelser af forpligtelsen til at udvise omhu — begrebet »tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse« af en EU-retlig regel — ikke-økonomisk skade — tab af tillid til Den Europæiske Ombudsmand«

I sag C-337/15 P,

angående en appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 6. juli 2015,

Den Europæiske Ombudsmand først ved G. Grill, derefter ved L. Papadias og P. Dyrberg, som befuldmægtigede,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Claire Staelen, Bridel (Luxembourg), ved advokat V. Olona,

sagsøger i første instans,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, A. Tizzano, afdelingsformændene R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, J.L. da Cruz Vilaça og A. Prechal (refererende dommer) samt dommerne J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. Toader, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C.G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin og F. Biltgen,

generaladvokat: N. Wahl

justitssekretær: fuldmægtig V. Giacobbo-Peronnel,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 6. september 2016,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 27. oktober 2016,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

- 1 Med appellen har Den Europæiske Ombudsmand nedlagt påstand om delvis ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 29. april 2015, Staelen mod Ombudsmanden (T-217/11, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2015:238), hvorved Retten delvist tog den af Claire Staelen nedlagte påstand om erstatning for den skade, som hun angiveligt havde lidt som følge af Ombudsmandens behandling af hendes klage over fejl og forsømmelser fra Europa-Parlamentets side i forbindelse med forvaltningen af den liste over egnede ansøgere, der blev opstillet efter afholdelsen af den almindelige udvælgelsesprøve EUR/A/151/98, og på hvilken hun var opført som bestået ansøger (herefter »listen over egnede ansøgere«), til følge.

Retsforskrifter

- 2 Tredje betragtning til Europa-Parlamentets afgørelse 94/262/EKSF, EF, Euratom af 9. marts 1994 vedrørende Ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv (EFT 1994, L 113, s. 15) har følgende ordlyd:

»Ombudsmanden, som tillige kan handle på eget initiativ, skal have adgang til alle de elementer, der er nødvendige for udøvelsen af hvervet; med henblik herpå er [Unionens] institutioner og organer forpligtet til på anmodning at give Ombudsmanden de oplysninger, denne anmoder om [...]«

- 3 Artikel 3 i afgørelse 94/262 er affattet således:

»1. Ombudsmanden foretager på eget initiativ eller på grundlag af en klage alle de undersøgelser, som han finder berettigede for at kunne belyse mulige tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af [Unionens] institutioner eller organer. [...]

2. [Unionens] institutioner og organer er forpligtet til at give Ombudsmanden de oplysninger, denne anmoder om, og give adgang til de pågældende dokumenter. [...]

[...]«

- 4 Anden betragtning til Europa-Parlamentets afgørelse 2008/587/EF, Euratom af 18. juni 2008 om ændring af afgørelse 94/262 (EUT 2008, L 189, s. 25) har følgende ordlyd:

»Borgernes tillid til Ombudsmandens evne til at foretage grundige og upartiske undersøgelser påståede tilfælde af fejl og forsømmelser er af grundlæggende betydning for, at Ombudsmandens indsats kan blive vellykket.«

Sagens baggrund

- 5 Den 14. november 2006 indgav Claire Staelen en klage til Ombudsmanden vedrørende fejl og forsømmelser fra Parlamentets side i forbindelse med forvaltningen af listen over egnede ansøgere.
- 6 Efter afslutningen af sin undersøgelse (herefter »den indledende undersøgelse«) traf Ombudsmanden den 22. oktober 2007 en afgørelse, hvori denne konkluderede, at der ikke forelå et tilfælde af fejl og forsømmelser fra Parlamentets side (herefter »afgørelsen af 22. oktober 2007«).
- 7 Den 29. juni 2010 besluttede Ombudsmanden at indlede en undersøgelse på eget initiativ for at foretage en fornyet vurdering af, om der forelå et tilfælde af fejl og forsømmelser fra Parlamentets side (herefter »initiativundersøgelsen«).

- 8 Den 31. marts 2011 traf Ombudsmanden en afgørelse, hvorved initiativundersøgelsen afsluttedes, og det på ny blev fastslået, at der ikke forelå et tilfælde af fejl og forsømmelser fra Parlamentets side (herefter »afgørelsen af 31. marts 2011«).

Sagen for Retten og den appellerede dom

- 9 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 20. april 2011 anlagde Claire Staelen sag med påstand om, at Ombudsmanden tilpligtedes at betale hende erstatning for økonomisk og ikke-økonomisk skade, som hun hævdede at have lidt som følge af en række fejl og forsømmelser, som Ombudsmanden angiveligt havde begået i forbindelse med den indledende undersøgelse og initiativundersøgelsen.
- 10 I den appellerede doms præmis 75-161 tog Retten stilling til en første række af klagepunkter fra Claire Staelens side vedrørende det forhold, at Ombudsmanden såvel under den indledende undersøgelse som under initiativundersøgelsen angiveligt havde undladt at foretage al den kontrol, der var nødvendig for at afdække og belyse de tilfælde af fejl og forsømmelser, som hun havde påpeget i sin klage, og fremsatte i denne doms præmis 75-88 først en række »indledende bemærkninger«.
- 11 I denne forbindelse fastslog Retten i nævnte doms præmis 75-85 i det væsentlige, at selv om Ombudsmanden råder over et vidt skøn med hensyn til vurderingen af, om klager, som indbringes for denne, er begrundede, og hvilke følger de skal have, samt med hensyn til, hvilke undersøgelsesinstrumenter der skal anvendes ved behandlingen af en klage eller i forbindelse med en undersøgelse, som Ombudsmanden indleder på eget initiativ, og selv om denne herved ikke er underlagt nogen resultatforpligtelse, fritager denne skønsmargen ikke Ombudsmanden for at overholde princippet om at udvise omhu forstået som forpligtelsen til omhyggeligt og upartisk at undersøge alle relevante forhold i det konkrete tilfælde.
- 12 I denne henseende fremsatte Retten følgende betragtninger i samme doms præmis 85-87:
- »85 [...] Det følger heraf, at selv om Ombudsmanden frit kan beslutte at indlede en undersøgelse, og selv om han, såfremt han måtte beslutte at indlede en sådan undersøgelse, kan iværksætte de undersøgelsesforanstaltninger, som han anser for berettigede, skal han imidlertid sikre, at han selv har mulighed for omhyggeligt og upartisk at undersøge alle relevante forhold for at kunne afgøre, om en påstand om et tilfælde af fejl og forsømmelser er berettiget, og om, hvilke følger en sådan påstand i givet fald skal tillægges [...]. Betydningen af, at Ombudsmanden sikrer overholdelse af princippet om at udvise omhu, understreges så meget desto mere af, at han netop i medfør af artikel 228, stk. 1, TEUF og artikel 3, stk. 1, i afgørelse 94/262 har fået til opgave at påvise tilfælde af fejl og forsømmelser og bringe sådanne situationer til ophør under hensyntagen til den almene interesse og de berørte borgeres interesse.
- 86 Ombudsmanden råder således ikke over et skøn med hensyn til overholdelsen af princippet om at udvise omhu i et konkret tilfælde. Selve den omstændighed, at der foreligger en tilsidesættelse af princippet om at udvise omhu, kan derfor være tilstrækkelig til at godtgøre, at der foreligger en tilstrækkeligt kvalificeret tilsidesættelse i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i [retspraksis].
- 87 Det skal imidlertid ligeledes bemærkes, at ikke alle former for uregelmæssigheder, som Ombudsmanden måtte begå, udgør en tilsidesættelse af princippet om at udvise omhu [...]. Det er alene de uregelmæssigheder, som Ombudsmanden begår under udøvelsen af sine undersøgelsesbeføjelser, og som indebærer, at han ikke har haft mulighed for omhyggeligt og upartisk at undersøge alle relevante forhold for at kunne afgøre, om en påstand om et tilfælde af fejl og forsømmelser begået af Unionens institutioner, organer, kontorer eller agenturer er

berettiget, og om, hvilke følger en sådan påstand i givet fald skal tillægges, der kan begrunde, at Unionen kan ifalde erstatningsansvar uden for kontraktforhold som følge af en tilsidesættelse af princippet om at udvise omhu [...]»

- 13 Retten behandlede dernæst i den appellerede doms præmis 89-146 den adfærd fra Ombudsmandens side i forbindelse med gennemførelsen af den indledende undersøgelse, som Claire Staelen har rejst kritik af, og konkluderede herved i nævnte doms præmis 141-146, at Ombudsmanden i tre tilfælde havde tilsidesat sin forpligtelse til at udvise omhu, og at disse tilsidesættelser var tilstrækkelig kvalificerede til, at Unionen kan ifalde erstatningsansvar. De nævnte tilsidesættelser bestod for det første i fordrejning af indholdet af en udtalelse fra Parlamentet, for det andet i tilsidesættelse af forpligtelsen til at udvise omhu i forbindelse med undersøgelsen af, om Parlamentet havde videregivet oplysningen om opførelsen af Claire Staelens navn på listen over egnede ansøgere til Unionens øvrige institutioner, organer, kontorer og agenturer, samt for det tredje ligeledes i tilsidesættelse af en sådan forpligtelse i forbindelse med undersøgelsen af, om Parlamentet havde videregivet den samme oplysning til sine egne generaldirektorater.
- 14 I den appellerede doms præmis 162-223 tog Retten dernæst stilling til en anden række af klagepunkter fremsat af Claire Staelen vedrørende åbenbare fejlskøn fra Ombudsmandens side og konkluderede i nævnte doms præmis 205 og 223, at Ombudsmanden havde gjort sig skyld i en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af sin forpligtelse til at udvise omhu i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet, om Claire Staelen var blevet udsat for forskelsbehandling i forhold til de øvrige beståede ansøgere på grund af varigheden af det tidsrum, i hvilket hendes navn havde været opført på listen over egnede ansøgere. Den nævnte tilstrækkelig kvalificerede tilsidesættelse bestod i, at Ombudsmanden i denne sammenhæng havde konkluderet, at der ikke forelå et tilfælde af fejl og forsømmelser fra Parlamentets side, og herved blot støttede sig på en påstand fra Parlamentet om, hvor længe de øvrige beståede ansøgere havde været opført på listen over egnede ansøgere, uden at have modtaget dokumentation for tidspunktet for ansættelsen af de nævnte beståede ansøgere, mens denne påstand senere viste sig at være urigtig.
- 15 Retten fastslog i den appellerede doms præmis 269 endvidere med hensyn til en tredje række af klagepunkter om navnlig en hævdet tilsidesættelse af princippet om en rimelig frist, at det urimeligt lange tidsrum, der var forløbet, inden Ombudsmanden havde besvaret Claire Staelens to skrivelser, udgjorde en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af en EU-retlig regel, der har til formål at tillægge borgerne rettigheder, som kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar.
- 16 Retten undersøgte endelig, om det kunne konkluderes, at der forelå en skade, som gav ret til erstatning, og at der var årsagsforbindelse mellem denne skade og de tidligere fastslåede tilsidesættelser, og fastslog i den appellerede doms præmis 288-294 bl.a., at dette var tilfældet i den foreliggende sag for så vidt angik den af Claire Staelen lidte ikke-økonomiske skade på grund af dels tab af tillid til ombudsmandsinstitutionen, dels følelsen af at have spildt tid og energi som følge af disse tilsidesættelser.
- 17 Retten fandt, at Ombudsmanden i forbindelse med den indledende undersøgelse og initiativundersøgelsen i fire tilfælde havde tilsidesat sin forpligtelse til at udvise omhu og endvidere havde undladt at besvare to skrivelser fra Claire Staelen inden for en rimelig frist, og gav på baggrund heraf Claire Staelen delvist medhold og pålagde Ombudsmanden at betale hende 7 000 EUR i erstatning for den lidte ikke-økonomiske skade.

Parternes påstande og retsforhandlingerne ved Domstolen

18 I appelskriftet har Ombudsmanden nedlagt følgende påstande:

- Ophævelse af den appellerede dom, dels for så vidt som det heri for det første fastslås, at Ombudsmanden begik en række ulovligheder, som udgør tilstrækkelig kvalificerede tilsidesættelser af EU-retten, for det andet, at det er godtgjort, at der foreligger ikke-økonomisk skade, og, for det tredje, at der er årsagsforbindelse mellem de af Retten fastslåede ulovligheder og den ikke-økonomiske skade, dels for så vidt som Ombudsmanden pålægges at betale en erstatning på 7 000 EUR.
- For så vidt som den appellerede dom ophæves, træffer Domstolen principalt selv afgørelse vedrørende det af Claire Staelen fremsatte krav og frifinder herved Ombudsmanden.
- Subsidiært hjemvises sagen til Retten, for så vidt som den appellerede dom ophæves.
- Der træffes en rimelig og retfærdig afgørelse om sagens omkostninger.

19 I svarskriftet har Claire Staelen nedlagt følgende påstande:

- Appellen forkastes, idet appellen delvist ikke kan antages til realitetsbehandling og under alle omstændigheder er ugrundet.
- Ombudsmanden tilpligtes at betale hende 50 000 EUR i erstatning for ikke-økonomisk skade.
- Ombudsmanden tilpligtes at betale samtlige omkostninger vedrørende såvel appelsagen som sagen i første instans.

20 Den 8. oktober 2015 iværksatte Claire Staelen kontraappel. Denne kontraappel blev afvist ved Domstolens kendelse af 29. juni 2016, Ombudsmanden mod Staelen (C-337/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:670), som blev afsagt i henhold til artikel 181 i Domstolens procesreglement. I denne kendelse udsatte Domstolen afgørelsen af appelsagen og omkostningsafgørelsen vedrørende kontraappellen.

Spørgsmålet, om Claire Staelens påstand om, at Ombudsmanden tilpligtes at betale hende 50 000 EUR, kan antages til realitetsbehandling

- 21 Som det fremgår af denne doms præmis 19, har Claire Staelen i svarskriftet nedlagt påstand om dels, at Ombudsmandens appel forkastes i sin helhed, dels, at Ombudsmanden tilpligtes at betale hende 50 000 EUR i erstatning for den ikke-økonomiske skade, som er forvoldt hende.
- 22 Der skal i denne henseende imidlertid henvises til, at påstandene i et svarskrift i henhold til artikel 174 i Domstolens procesreglement skal gå ud på, at appellen helt eller delvist tages til følge, afvises eller forkastes.
- 23 Claire Staelens påstand om, at Ombudsmanden tilpligtes at betale hende 50 000 EUR, kan derfor ikke antages til realitetsbehandling

Appellen

- 24 Ombudsmanden har fremsat fem anbringender til støtte for appellen.

Det første anbringende

- 25 Med sit første anbringende, som består af fire led, har Ombudsmanden gjort gældende, at Retten har begået retlige fejl med hensyn til en af betingelserne for, at Unionen kan ifalde erstatningsansvar uden for kontraktforhold, nemlig kravet om en »tilstrækkelig kvalificeret« tilsidesættelse af en EU-retlig regel, der har til formål at tillægge borgerne rettigheder.

Det første anbringendes første led

– Parternes argumenter

- 26 Ombudsmanden har gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl, idet den i den appellerede doms præmis 86 fastslog, at den blotte omstændighed, at der foreligger en tilsidesættelse fra Ombudsmandens side af princippet om at udvise omhu, forstået som forpligtelsen til at undersøge alle relevante forhold i den konkrete sag omhyggeligt og upartisk, er tilstrækkelig til at godtgøre, at der foreligger en »tilstrækkelig kvalificeret« tilsidesættelse af en EU-retlig regel, der har til formål at tillægge borgerne rettigheder, og dermed en ulovlighed, som kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar.
- 27 Claire Staelen er af den opfattelse, at dette første led af anbringendet ikke kan antages til realitetsbehandling, fordi det tilkommer Retten og ikke Domstolen som appelinstans at vurdere de faktiske omstændigheder.
- 28 Hvad angår realiteten er det hendes opfattelse, at Retten ikke har begået en retlig fejl, idet Domstolen, i præmis 50 i dom af 23. marts 2004, Ombudsmanden mod Lamberts (C-234/02 P, EU:C:2004:174), navnlig har præciseret, at Ombudsmanden, når denne foretager en undersøgelse, er forpligtet til at anvende bestemte midler, hvilket netop svarer til at overholde forpligtelsen til at udvise omhu, med hensyn til hvilken Ombudsmanden ikke råder over noget skøn.

– Domstolens bemærkninger

- 29 Der skal indledningsvis henvises til, at retten til at henvende sig til Ombudsmanden i tilfælde af fejl og forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer, således som det fremgår af artikel 20, stk. 2, litra d), TEUF, udgør en ret for navnlig unionsborgerne, som tillige er fastslået i artikel 43 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
- 30 I medfør af artikel 228, stk. 1, TEUF er Ombudsmanden beføjet til at modtage, undersøge og aflægge beretning om klager over tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer. I samme bestemmelse præciseres, at Ombudsmanden i overensstemmelse med sit hverv skal foretage de undersøgelser, som denne finder berettigede, enten på eget initiativ eller på grundlag af de klager, der forelægges denne, og at Ombudsmanden i tilfælde, hvor denne konstaterer, at der foreligger fejl eller forsømmelser, forelægger sagen for den pågældende institution eller det pågældende organ, kontor eller agentur, som har en frist på tre måneder til at meddele Ombudsmanden sin udtalelse, inden denne derpå sender en rapport til Europa-Parlamentet og til den pågældende institution eller det pågældende organ, kontor eller agentur og underretter den person, som klagen hidrører fra, om resultatet af disse undersøgelser.
- 31 Hvad angår muligheden for en person, der har indgivet en klage til Ombudsmanden, for at påberåbe sig Unionens erstatningsansvar på grund af måden, hvorpå den nævnte klage er blevet behandlet, har Domstolen allerede bemærket, at der herved skal henvises til dens faste praksis, hvorefter der anerkendes en ret til erstatning, såfremt tre betingelser er opfyldt, nemlig at den bestemmelse, der er

tilsidesat, har til formål at tillægge borgerne rettigheder, at tilsidesættelsen er tilstrækkelig kvalificeret, og at der er en direkte årsagsforbindelse mellem tilsidesættelsen af den forpligtelse, der påhviler den, der har udstedt retsakten, og den skadelidtes tab. Hvad angår den anden betingelse har Domstolen i den samme forbindelse ligeledes bemærket, at det afgørende kriterium for, om en tilsidesættelse af EU-retten kan anses for tilstrækkelig kvalificeret, er, om den pågældende EU-institution eller det pågældende EU-organ åbenbart og groft har overskredet grænserne for sine skønsmålinger (dom af 23.3.2004, Ombudsmanden mod Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).

- 32 Domstolen har i sidstnævnte henseende ligeledes præciseret, at der for at afgøre, om der er tale om en tilstrækkelig kvalificeret overtrædelse af EU-retten, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold på grund af Ombudsmandens adfærd, skal tages hensyn til den særlige karakter af Ombudsmandens hverv. I denne forbindelse skal det bemærkes, at Ombudsmanden alene er forpligtet til at anvende bestemte midler, og at denne er tillagt et vidt skøn (dom af 23.3.2004, Ombudsmanden mod Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, præmis 50).
- 33 Domstolen har endvidere fastslået, at det, selv om Ombudsmanden råder over et vidt skøn med hensyn til, om klagerne er begrundede, og hvilke følger de skal have, og Ombudsmanden i denne sammenhæng ikke er underlagt nogen resultatforpligtelse, og selv om den kontrol, Unionens retsinstanser skal udøve, derfor er begrænset, imidlertid ikke kan udelukkes, at en borger under ganske særlige omstændigheder vil kunne godtgøre, at Ombudsmanden under udøvelsen af sit hverv har begået en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af EU-retten, der kan medføre en skade for den pågældende borger (dom af 23.3.2004, Ombudsmanden mod Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, præmis 52).
- 34 I øvrigt henvises til, at forpligtelsen til at udvise omhu, der er uløseligt forbundet med princippet om god forvaltningsskik og almindeligvis finder anvendelse på Unionens forvaltnings handlinger i forholdet til offentligheden, kræver af denne, at den handler med omhyggelighed og omtanke (jf. i denne retning dom af 16.12.2008, Masdar (UK) mod Kommissionen, C-47/07 P, EU:C:2008:726, præmis 92 og 93).
- 35 På baggrund af disse betragtninger bemærkes for det første for så vidt angår spørgsmålet, om det første anbringendes første led kan antages til realitetsbehandling, at Ombudsmanden med dette ikke rejser kritik, således som Claire Staelen har gjort gældende, af en vurdering fra Rettens side af de faktiske omstændigheder, men af en retlig fejl, som denne retsinstans hævdes at have begået ved at have lagt en fejlagtig opfattelse af begrebet »tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse« af EU-retten, som kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold, til grund. Heraf følger, at anbringendets første led kan antages til realitetsbehandling.
- 36 For det andet skal det for så vidt angår realiteten fastslås, at Retten ved i den appellerede doms præmis 86 at fastslå, at selve den omstændighed, at der foreligger en tilsidesættelse af princippet om at udvise omhu, kan være tilstrækkelig til at godtgøre, at der foreligger en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar, fordi Ombudsmanden ikke råder over et skøn med hensyn til overholdelsen af nævnte princip i et konkret tilfælde, i forskellige henseender tilsidesatte de principper, som der er henvist til i denne doms præmis 31-33.
- 37 Som det fremgår af den faste praksis fra Domstolen, som der er henvist til i denne doms præmis 31, er det således alene en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse og ikke en hvilken som helst tilsidesættelse af en EU-retlig regel, der beskytter borgerne, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar. Når en EU-institution eller et EU-organ er tillagt en skønsmåling, er det desuden alene en åbenbar og grov overskridelse af grænserne for denne beføjelse fra den pågældende instans' side, der kan udgøre en sådan tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af EU-retten.

- 38 Det samme gælder i tilfælde af tilsidesættelse af Ombudsmandens forpligtelse til at udvise omhu, hvilket ikke automatisk udgør en ulovlig adfærd, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar, men som, således som der er henvist til i denne doms præmis 32 og 33, skal bedømmes under hensyn til den omstændighed, at Ombudsmanden under udøvelsen af sit hverv alene er forpligtet til at anvende bestemte midler, og at Ombudsmanden er tillagt et vidt skøn med hensyn til for det første, om klagerne er begrundede, og hvilke følger de skal have, for det andet, hvordan indledte undersøgelser skal gennemføres, og sagsoplysningen skal foretages, og for det tredje analysen af de indsamlede oplysninger, og hvilke konklusioner der skal drages af denne analyse.
- 39 Idet Retten i den appellerede doms præmis 86 bemærkede, at Ombudsmanden ikke råder over et skøn med hensyn til overholdelsen af princippet om at udvise omhu i et konkret tilfælde, for derefter at udlede heraf, at selve den omstændighed, at der foreligger en tilsidesættelse af nævnte princip, derfor kan være tilstrækkelig til at godtgøre, at denne tilsidesættelse er tilstrækkelig kvalificeret, tilsigtede den klart at referere til den i den appellerede doms præmis 71 anførte praksis fra Domstolen, hvorefter selve den omstændighed, at der er begået en overtrædelse af EU-retten, såfremt en EU-institution har et stærkt begrænset eller intet skøn, kan være tilstrækkelig til at godtgøre, at der foreligger en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af denne ret (jf. bl.a. dom af 10.12.2002, Kommissionen mod Camar og Tico, C-312/00 P, EU:C:2002:736, præmis 54 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 Retten kunne således ikke fastslå, at betingelserne for, at Unionen kunne ifalde erstatningsansvar uden for kontraktforhold på grund af en tilsidesættelse af forpligtelsen til at udvise omhu, var opfyldt, uden at tage hensyn til, på hvilket område, under hvilke betingelser og i hvilken sammenhæng den nævnte forpligtelse påhviler den EU-institution eller det EU-organ, som er berørt heraf (jf. i denne retning dom af 30.1.1992, Finsider m.fl. mod Kommissionen, C-363/88 og C-364/88, EU:C:1992:44, præmis 24).
- 41 Det er således nødvendigt for at kunne konkludere, at der foreligger en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af den forpligtelse til at udvise omhu, som påhviler Ombudsmanden, at det godtgøres, at denne ikke har udvist den fornødne omhyggelighed og omtanke og derved åbenbart og groft har overskredet grænserne for sin skønsmæssige beføjelse i forbindelse med udøvelsen af sine undersøgelsesbeføjelser. Med henblik herpå skal der under hensyn til den nævnte sammenhæng tages hensyn til samtlige forhold, der kendetegner den omhandlede situation, herunder navnlig om den mangel på omhu, som Ombudsmanden har udvist under gennemførelsen af sin undersøgelse, er åbenbar (jf. i denne retning bl.a. dom af 30.1.1992, Finsider m.fl. mod Kommissionen, C-363/88 og C-364/88, EU:C:1992:44, præmis 22, og af 10.7.2003, Kommissionen mod Fresh Marine, C-472/00 P, EU:C:2003:399, præmis 31), om den er undskyldelig eller uundskyldelig (jf. i denne retning bl.a. dom af 30.1.1992, Finsider m.fl. mod Kommissionen, C-363/88 og C-364/88, EU:C:1992:44, præmis 22, og af 4.7.2000, Haim, C-424/97, EU:C:2000:357, præmis 42 og 43), eller om konklusionerne af undersøgelsen er uhensigtsmæssige og urimelige (jf. i denne retning dom af 22.10.1991, Nölle, C-16/90, EU:C:1991:402, præmis 13).
- 42 Det skal endvidere præciseres, at den omstændighed, som Retten fremhævede i den appellerede doms præmis 85, at Ombudsmanden har til opgave at påvise tilfælde af fejl og forsømmelser fra andre EU-institutioners og -organers side, således som Ombudsmanden har gjort gældende, heller ikke, i sig selv, kan begrunde Rettens betragtning i denne doms præmis 86.
- 43 I denne henseende kan det ganske vist forventes, at Ombudsmanden, henset navnlig til dennes hverv i henhold til traktaten, selv er særlig opmærksom på at overholde forpligtelsen til at udvise omhu og gennemfører sin undersøgelse med omhyggelighed og omtanke, idet denne herved dog alene er forpligtet til at anvende bestemte midler. Ikke desto mindre kan det ikke udledes af det foregående, at den mindste tilsidesættelse fra Ombudsmandens side af dennes forpligtelse til at udvise omhu i forbindelse med sådanne undersøgelser ipso facto udgør en »tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse« af den nævnte forpligtelse som omhandlet i denne doms præmis 31 og 32.

- 44 Endelig påvirker præciseringen i den appellerede doms præmis 87, hvorefter alene uregelmæssigheder begået af Ombudsmanden, der indebærer, at denne ikke har haft mulighed for omhyggeligt og upartisk at undersøge alle forhold, som er relevante for at kunne afgøre, om en påstand om et tilfælde af fejl og forsømmelser er berettiget, kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold, således som Ombudsmanden med rette har anført, på ingen måde betragtningerne i denne doms præmis 41. Nævnte præcisering vedrører således de konsekvenser, der i givet fald knytter sig til den pågældende uregelmæssighed, og ikke karakteren af den pågældende handling eller undladelse eller spørgsmålet, om den tilsidesættelse af EU-retten, som nævnte uregelmæssighed udgør, er tilstrækkelig kvalificeret.
- 45 Det følger af det foregående, at Retten ved generelt at fastslå i den appellerede doms præmis 86, at »selve den omstændighed«, at der foreligger en tilsidesættelse af princippet om at udvise omhu fra Ombudsmandens side, indebærer, at der foreligger en »tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse« af en EU-retlig regel, som beskytter borgerne, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold, begik en retlig fejl.
- 46 En sådan retlig fejl kan imidlertid i den foreliggende sag ikke i sig selv føre til, at den appellerede dom ophæves. For at afgøre, om dette skal være tilfældet, skal det således undersøges, om Retten, som anført af Ombudsmanden i det første anbringendes andet til fjerde led og det andet anbringende, herefter konkret anvendte det fejlagtige princip, som den havde opstillet i den appellerede doms præmis 86, og om den nævnte retlige fejl dermed indebar, at Rettens vurderinger, hvorved den kvalificerede de forskellige handlinger fra Ombudsmandens side som »tilstrækkelig kvalificerede tilsidesættelser« af forpligtelsen til at udvise omhu, var fejlagtige.

Det første anbringendes andet til fjerde led

– Parternes argumenter

- 47 Med sit første anbringendes andet til fjerde led har Ombudsmanden gjort gældende, at Retten – henset til den retlige fejl, som den begik i den appellerede doms præmis 86 – idet den i samme doms præmis 142-144 fastslog, at de tre tilsidesættelser af forpligtelsen til at udvise omhu, som blev tilregnet Ombudsmanden i den foreliggende sag, er »tilstrækkelig kvalificerede« til at kunne indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold, begik lige så mange retlige fejl.
- 48 Hvad angår anbringendets andet led har Ombudsmanden gjort gældende, at Retten, idet den i den appellerede doms præmis 142 fastslog, at nævnte organ havde begået en sådan tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse ved i sin afgørelse af 22. oktober 2007 at have fordrejet indholdet af en udtalelse fra Parlamentet, allerede fordi Ombudsmanden ikke kunne anlægge et skøn, når der var tale om at redegøre for indholdet af et dokument, undlod at opfylde sin forpligtelse til at tage hensyn til alle forhold, som er relevante for at tage stilling til, om der foreligger en sådan tilsidesættelse.
- 49 Ombudsmanden har endvidere til støtte for sit første anbringendes tredje og fjerde led, som er rettet mod henholdsvis præmis 143 og præmis 144 i den appellerede dom, gjort gældende, at Retten, idet den begrænsede sig til at bemærke, at de hævdede tilsidesættelser af Ombudsmandens forpligtelse til at udvise omhu i forbindelse med sagens oplysning, som tog sigte på at afgøre, om Parlamentet havde oplyst de øvrige institutioner og sine egne generaldirektorater om opførelsen af Claire Staelens navn på listen over egnede ansøgere, henset til det princip, som Retten opstillede i den appellerede doms præmis 86, udgjorde »tilstrækkelig kvalificerede tilsidesættelser« af EU-retten, ikke påviste, men postulerede, at der forelå sådanne tilsidesættelser.

- 50 Ved i den appellerede doms præmis 143 at fastslå, at Ombudsmanden ikke havde godtgjort, om den i denne doms foregående præmis omhandlede oplysning var blevet videregivet til Unionens øvrige institutioner, modsagde Retten desuden sig selv, eftersom den også, i den appellerede doms præmis 105, fastslog, at disse institutioner havde rådet over denne oplysning siden i hvert fald den 14. maj 2007.
- 51 Hvad angår den appellerede doms præmis 144 vedrørende videregivelsen af den samme oplysning til Parlamentets generaldirektorater undlod Retten desuden at tage hensyn til de særlige forhold, der kendetegner Ombudsmandens hverv, idet den lagde til grund, at Ombudsmanden i forbindelse med den kontrol, som denne udøver, er forpligtet til at indhente skriftlige beviser vedrørende hvert enkelt aspekt af sin undersøgelse og tilføje dem til sagens akter.
- 52 Ifølge Claire Staelen tilkommer det Retten at foretage en vurdering af de faktiske og retlige omstændigheder med henblik på at fastslå, om en mangel på omhu udgør en forsømmelse, og om den desuden udgør en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af EU-retten, hvorfor Ombudsmandens første anbringendes andet til fjerde led ikke kan antages til realitetsbehandling. Under alle omstændigheder er Rettens analyse i den appellerede doms præmis 142-144 ikke behæftet med nogen retlig fejl.

– Domstolens bemærkninger

- 53 Hvad angår spørgsmålet, om det første anbringendes andet til fjerde led kan antages til realitetsbehandling, skal der henvises til, at det i henhold til Domstolens faste praksis følger af artikel 256, stk. 1, andet afsnit, TEUF og af artikel 58, stk. 1, i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, at det alene er Retten, der er kompetent til dels at fastlægge de faktiske omstændigheder i sagen, når bortses fra tilfælde, hvor den indholdsmæssige urigtighed af dens konstateringer følger af akterne i den sag, den har behandlet, dels at tage stilling til disse faktiske omstændigheder. Når Retten har fastlagt eller vurderet de faktiske omstændigheder, har Domstolen derimod kompetence til at gennemføre en kontrol med den retlige vurdering af disse og de retlige konsekvenser, Retten har draget (jf. bl.a. dom af 3.9.2009, Moser Baer India mod Rådet, C-535/06 P, EU:C:2009:498, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis). Domstolen har således gentagne gange henvist til, at spørgsmålet om, hvorvidt Retten med rette har kunnet udlede af disse omstændigheder, at EU-institutionerne har undladt at opfylde deres forpligtelse til at udvise omhu, udgør et retligt spørgsmål, som er undergivet Domstolens kontrol inden for rammerne af en appel (jf. bl.a. dom af 3.9.2009, Moser Baer India mod Rådet, C-535/06 P, EU:C:2009:498, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis). Det samme gælder, når der er tale om at afgøre, om en sådan tilsidesættelse ydermere skal kvalificeres som en »tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse« af EU-retten, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold.
- 54 I modsætning til hvad Claire Staelen har gjort gældende, tager det første anbringendes andet til fjerde led ikke sigte på at opnå en ny undersøgelse af Rettens vurdering af de faktiske omstændigheder, men sigter i det væsentlige mod at anfægte den retlige kvalificering, som dannede grundlag for, at denne retsinstans fandt, at Ombudsmanden i det foreliggende tilfælde havde begået tilstrækkelig kvalificerede tilsidesættelser af EU-retten.
- 55 Det følger heraf, at Claire Staelens formalitetsindsigelse ikke kan tages til følge.
- 56 Hvad angår realiteten og med hensyn til det første anbringendes andet led bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 102 fastslog, at Ombudsmanden ved i punkt 2.5 i afgørelsen af 22. oktober 2007 at anføre, at sagsgennemgangen havde bekræftet, hvad Parlamentet allerede havde oplyst i sin udtalelse, nemlig at listen over egnede ansøgere var blevet stillet til rådighed for de øvrige EU-institutioner, selv om den nævnte udtalelse ikke indeholdt en sådan oplysning, ved manglende omhu havde fordrejet indholdet af det pågældende dokument.

- 57 I denne henseende skal det fremhæves, at selv om Ombudsmanden som anført i denne doms præmis 38 ganske vist har et vidt skøn ved udøvelsen af sit hverv med hensyn til bl.a., hvilke følger de klager, denne modtager, skal have, og hvordan de skal behandles, har Ombudsmanden ikke desto mindre kun et stærkt begrænset eller intet skøn, når der er tale om at redegøre for indholdet af et dokument, som denne har modtaget, med henblik på som i det foreliggende tilfælde at understøtte den konklusion, Ombudsmanden når frem til i en afgørelse, hvorved en undersøgelse afsluttes. Derfor var det, henset til den retspraksis, som der er henvist til i denne doms præmis 39, med rette, at Retten i den appellerede doms præmis 142 fastslog, at Ombudsmandens fordrejning af indholdet af Parlamentets udtalelse af 20. marts 2007 udgør en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar.
- 58 I betragtning af det ovenstående skal det første anbringendes andet led forkastes.
- 59 Hvad angår dette anbringendes tredje og fjerde led fremgår det af den appellerede doms præmis 143 og 144, at Retten med henblik på at kvalificere de tilsidesættelser af forpligtelsen til at udvise omhu, som den havde fastslået i den appellerede doms præmis 109 og 140, og med hensyn til den mangelfulde karakter af Ombudsmandens sagsoplysning vedrørende fremsendelsen af listen over egnede ansøgere til henholdsvis de øvrige institutioner og til Parlamentets generaldirektorater begrænsede sig til at henvise til betragtningerne i den appellerede doms præmis 86.
- 60 Den retlige fejl, som Retten begik i den appellerede doms præmis 86, og som blev identificeret i forbindelse med gennemgangen af det første anbringendes første led, indebar således, at nævnte retsinstans' vurdering i samme doms præmis 143 og 144, hvorved den kvalificerede de tilfælde af manglende omhu, som i det foreliggende tilfælde blev tilregnet Ombudsmanden, som tilstrækkelig kvalificerede tilsidesættelser, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold, var fejlagtig.
- 61 På denne baggrund skal anbringendets tredje og fjerde led tiltrædes, uden at det er nødvendigt at undersøge de andre argumenter, som Ombudsmanden har gjort gældende til støtte herfor.
- 62 Det følger af det ovenstående, at det første anbringendes første, tredje og fjerde led skal tiltrædes, mens dets andet led skal forkastes.

Det andet anbringende

Parternes argumenter

- 63 Med det andet anbringendes første led har Ombudsmanden gjort gældende, at Retten ved i den appellerede doms præmis 205 og 223 at fastslå, at nævnte organ tilsidesatte princippet om at udvise omhu ved at sætte sin lid til en forklaring fra Parlamentets side, mens Claire Staelen med søgsmålet i realiteten havde gjort gældende, at Ombudsmanden havde foretaget et åbenbart fejlagtigt skøn, traf afgørelse ultra petita.
- 64 Med dette anbringendes andet led har Ombudsmanden gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 204 at fastslå, at den omstændighed, at en forklaring, der i forbindelse med en undersøgelse afgives af en EU-institution, kan forekomme overbevisende, ikke fritager Ombudsmanden for dennes forpligtelse til at sikre, at de omstændigheder, som denne forklaring støttes på, kan anses for godtgjort, når den nævnte forklaring udgør det eneste grundlag for Ombudsmandens konstatering af, at der ikke foreligger et tilfælde af fejl og forsømmelser.
- 65 Med det andet anbringendes tredje led har Ombudsmanden gjort gældende, at Retten, selv om det skulle antages, at Ombudsmanden har begået den fejl, som Retten således har tilregnet denne, ikke desto mindre ikke behandlede spørgsmålet, om en sådan fejl udgør en tilstrækkelig kvalificeret

tilsidesættelse af EU-retten. I den appellerede doms præmis 205 begrænsede Retten sig således til i denne henseende at fastslå, at den manglende omhu, som den havde konstateret, kunne indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar.

- 66 Med hensyn til det andet anbringendes første led har Claire Staelen gjort gældende, at Retten, idet den konkluderede, at der forelå en tilsidesættelse fra Ombudsmandens side af dennes forpligtelse til at udvise omhu, ikke rejste et klagepunkt, som ikke var indeholdt i stævningen, og at den var beføjet til, som den ret, der påkender sagens realitet, at omkvalificere de faktiske og retlige oplysninger i stævningen.
- 67 Hvad angår dette anbringendes andet og tredje led er Claire Staelen af den opfattelse, at selv om Ombudsmanden ganske vist kan lægge de oplysninger til grund, som en EU-institution har afgivet, såfremt der ikke foreligger omstændigheder, der giver grund til at nære tvivl om deres pålidelighed, var dette imidlertid ikke tilfældet i den konkrete sag, eftersom efterprøvelsen af forvaltningens påstande netop udgør selve kernen i den opgave, Ombudsmandens skal løse.

Domstolens bemærkninger

- 68 Der skal indledningsvis henvises til, at Retten i den appellerede doms præmis 205 fastslog, at Ombudsmanden ikke havde handlet med al nødvendig omhu, da denne fastslog, at der ikke forelå et tilfælde af fejl og forsømmelser fra Parlamentets side vedrørende det tidsrum, i hvilket Claire Staelen havde været opført på listen over egnede ansøgere, ved i denne henseende blot at henholde sig til en påstand fremsat af Parlamentet vedrørende ansættelsen af de 22 ansøgere, der oprindeligt havde bestået den almindelige udvælgelsesprøve EUR/A/151/98, uden at have modtaget dokumentation for, hvornår hver enkelt af disse var blevet ansat, idet denne påstand senere viste sig at være urigtig. I den samme præmis konkluderede Retten derefter med henvisning i denne henseende til den appellerede doms præmis 84-86, at denne manglende omhu kunne indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar.
- 69 I den appellerede doms præmis 223 gentog Retten, at denne manglende omhu havde medført, at Ombudsmanden fejlagtigt havde anset visse faktiske omstændigheder for godtgjort, og at Ombudsmanden derfor fejlagtigt havde konkluderet, at der ikke forelå et tilfælde af fejl og forsømmelser fra Parlamentets side.
- 70 Hvad angår det andet anbringendes første led er det korrekt, at Claire Staelen som anført af Ombudsmanden, og som det i øvrigt fremgår af den appellerede doms præmis 162 og 197, til støtte for søgsmålet for Retten gjorde gældende, at Ombudsmanden havde udøvet et åbenbart fejlagtigt skøn, idet denne i afgørelsen af 31. marts 2011 på baggrund af initiativundersøgelsen antog, at Parlamentet ikke havde gjort sig skyld i forskelsbehandling af hende i forhold til de øvrige ansøgere, der havde bestået den almindelige udvælgelsesprøve EUR/A/151/98, for så vidt angår varigheden af gyldigheden af listen over egnede ansøgere fra den nævnte udvælgelsesprøve.
- 71 Da den tog stilling til dette anbringende, fastslog Retten i den appellerede doms præmis 202-205, at Ombudsmanden i den foreliggende sag havde tilsidesat sin forpligtelse til at udvise omhu, idet denne med urette havde undladt at undersøge rigtigheden af en påstand fra Parlamentets side om, hvor længe henholdsvis Claire Staelen og de øvrige ansøgere, der havde bestået den omhandlede udvælgelsesprøve, havde været opført på listen over egnede ansøgere. Herved fastslog Retten i det væsentlige, at Ombudsmanden ved mangel på omhyggelighed og omtanke havde anlagt et åbenbart fejlagtigt skøn, der havde ført til, at denne fejlagtigt fandt, at der ikke var anledning til at fastslå, at der forelå et tilfælde af fejl og forsømmelser fra Parlamentets side.
- 72 På denne baggrund skal Retten ikke anses for at have fordrejet det anbringende, som var fremsat for den, eller for derved at have truffet afgørelse ultra petita, idet den således omkvalificerede dette anbringende, hvorfor det andet appelanbringendes første led skal forkastes.

- 73 Det bemærkes endvidere for så vidt angår dette anbringendes tredje led, idet det ikke er nødvendigt at tage stilling til dettes andet led, at Retten, da den i den appellerede doms præmis 205 fastslog, at den manglende omhu, som i den foreliggende sag blev tilregnet Ombudsmanden, havde karakter af en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse, der kunne indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar, og herved begrænsede sig til blot at henvise til det i nævnte doms præmis 84-86 anførte, begik en retlig fejl svarende til de retlige fejl, der allerede er påpeget i forbindelse med gennemgangen af det første anbringendes tredje og fjerde led.
- 74 Den retlige fejl vedrørende begrebet »tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse« af EU-retten, som Retten begik i den appellerede doms præmis 86, og som blev identificeret i denne doms præmis 45 i forbindelse med gennemgangen af det første anbringendes første led, indebærer således, at denne retsinstans' vurdering i den appellerede doms præmis 205, hvorved den lagde den samme kvalificering til grund, var fejlagtig.
- 75 Det følger af det ovenstående, at det andet anbringendes tredje led skal tiltrædes.

Det tredje anbringende

Parternes argumenter

- 76 Med sit tredje anbringende har Ombudsmanden gjort gældende, at Retten ved i den appellerede doms præmis 269 at fastslå, at nævnte organs manglende overholdelse af den rimelige frist, inden for hvilken Claire Staelen havde krav på at modtage et svar på sine skrivelser, udgjorde en »tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse« af en EU-retlig regel, der har til formål at tillægge borgerne rettigheder, og idet den således fandt, at enhver overskridelse af denne rimelige frist indebærer, at Ombudsmanden ifalder erstatningsansvar, så bort fra den sontring, der skal foretages mellem en simpel og en »tilstrækkelig kvalificeret« tilsidesættelse af EU-retten. Herved tilsidesatte Retten sin forpligtelse til at tage hensyn til alle relevante forhold, som sætter den i stand til at tage stilling til dette spørgsmål.
- 77 Claire Staelen har bestridt, at der foreligger en retlig fejl i denne henseende.

Domstolens bemærkninger

- 78 Efter i den appellerede doms præmis 256 at have anført, at Ombudsmanden to gange tilsidesatte sin forpligtelse til at besvare skrivelser fra Claire Staelen inden for en rimelig frist, begrænsede Retten sig i samme doms præmis 269 til ganske kortfattet at fastslå, at Ombudsmanden ved således at have tilsidesat Claire Staelens ret til at modtage et svar inden for en sådan frist havde begået en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af en EU-retlig regel, der har til formål at tillægge borgerne rettigheder, som kunne indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold.
- 79 Retten sidestillede således enhver tilsidesættelse af forpligtelsen til at handle inden for en rimelig frist med en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af en EU-retlig regel.
- 80 Herved undlod Retten at tage hensyn til den praksis fra Domstolen, som der er henvist til i denne doms præmis 31-33.
- 81 Desuden begrundede Retten på ingen måde den »tilstrækkelig kvalificerede« karakter af den tilsidesættelse af EU-retten, som den tidligere havde fastslået.

- 82 Der skal i denne henseende henvises til, at forpligtelsen til at begrunde Domstolens afgørelser fremgår af artikel 36 i statuttten for Den Europæiske Unions Domstol, der finder anvendelse ved Retten i medfør af samme statuts artikel 53, stk. 1, og artikel 117 i Rettens procesreglement (jf. i denne retning dom af 4.10.2007, Naipes Heraclio Fournier mod KHIM, C-311/05 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2007:572, præmis 51).
- 83 Det følger endvidere af Domstolens faste praksis, at begrundelsen for en dom klart og utvetydigt skal angive de betragtninger, som Retten har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne afgørelse, og således at Domstolen kan udøve sin prøvelsesret (jf. bl.a. dom af 20.1.2011, General Química m.fl. mod Kommissionen, C-90/09 P, EU:C:2011:21, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).
- 84 I det foreliggende tilfælde er det, eftersom der ikke foreligger nogen begrundelse til støtte for Rettens kvalificering af tilsidesættelsen som »tilstrækkelig kvalificeret« i den appellerede doms præmis 269, umuligt for Domstolen at vurdere, om Retten, således som Ombudsmanden i det væsentlige gør gældende med sit tredje anbringende, har begået en retlig fejl ved at foretage en sådan kvalificering.
- 85 En sådan manglende begrundelse, der er omfattet af begrebet væsentlige formelle mangler og dermed vanskeliggør Domstolens prøvelse, angår grundlæggende retsprincipper, som denne kan tage under påkendelse ex officio (jf. i denne retning dom af 20.2.1997, Kommissionen mod Daffix, C-166/95 P, EU:C:1997:73, præmis 24, og af 28.1.2016, Quimitécnica.com og de Mello mod Kommissionen, C-415/14 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:58, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 86 Under disse omstændigheder skal Ombudsmandens tredje anbringende tiltrædes.

Det fjerde anbringende

Parternes argumenter

- 87 Ombudsmanden har gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 290, endog uden nogen som helst forklaring, at kvalificere den krænkelse af en klagers tillid til ombudsmandsinstitutionen, der har fundet sted som følge af fejl, som Ombudsmanden har begået, som »ikke-økonomisk skade«.
- 88 Claire Staelen har bestridt, at der foreligger en retlig fejl i denne henseende.

Domstolens bemærkninger

- 89 Det fremgår af den appellerede doms præmis 290, at den ikke-økonomiske skade, som Retten anerkendte for Claire Staelens vedkommende i det foreliggende tilfælde, beror på dels hendes tab af tillid til ombudsmandsinstitutionen, dels hendes følelse eller opfattelse af at have spildt sin tid og sin energi i forbindelse med den klage, som hun havde indbragt for dette EU-organ.
- 90 Det fjerde appelanbringende, hvormed der rejses en kritik af den appellerede dom for så vidt angår den første del af denne ikke-økonomiske skade, nemlig tabet af tillid til ombudsmandsinstitutionen, består af to led. Ombudsmanden gør dels gældende, at Retten med urette kvalificerede denne del som »ikke-økonomisk skade«, dels, at den lagde denne kvalificering til grund uden nogen forklaring.

- 91 Hvad angår anbringendets første led skal der henvises til, at den skade, som kræves erstattet, ifølge Domstolens faste praksis skal være faktisk og reel (jf. bl.a. dom af 7.2.1990, Culin mod Kommissionen, C-343/87, EU:C:1990:49, præmis 27, af 14.5.1998, Rådet mod de Nil og Impens, C-259/96 P, EU:C:1998:224, præmis 23, og af 21.2.2008, Kommissionen mod Girardot, C-348/06 P, EU:C:2008:107, præmis 54 og den deri nævnte retspraksis).
- 92 Det kan ganske vist ikke benægtes, at EU-borgernes tillid til Ombudsmandens evne til at foretage grundige og upartiske undersøgelser af påståede tilfælde af fejl og forsømmelser, henset til den opgave, som det tilkommer Ombudsmanden at udføre, har en central betydning. Som det er fremhævet i anden betragtning til afgørelse 2008/587, er en sådan tillid desuden af grundlæggende betydning for, at Ombudsmandens indsats kan blive vellykket.
- 93 Det bemærkes imidlertid dels, at sådanne betragtninger i meget vid udstrækning gør sig gældende på samme måde for alle Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer, når de skal tage stilling til en individuel anmodning, hvad enten der, som i det foreliggende tilfælde, er tale om en klage, eller der er tale om et søgsmål eller mere generelt enhver anmodning, som de nævnte institutioner, organer, kontorer og agenturer er forpligtede til at følge op på.
- 94 Dels kan det eventuelle tab af tillid til ombudsmandsinstitutionen, som kan følge af Ombudsmandens adfærd i forbindelse med dennes undersøgelser, uden forskel påvirke alle personer, der til enhver tid har ret til at indbringe en klage til Ombudsmanden.
- 95 Der følger heraf, at Retten begik en retlig fejl, idet den kvalificerede det af Claire Staelen hævdede tab af tillid til ombudsmandsinstitutionen som ikke-økonomisk skade, der kan erstattes. Heraf følger, at det fjerde anbringendes første led skal tiltrædes, uden at der er anledning til at tage stilling til dettes andet led.

Det femte anbringende

- 96 Med det femte anbringende har Ombudsmanden gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl, idet den i den appellerede doms præmis 292 og 293 fastslog, at den ulovlighed, som dette organ begik inden for rammerne af initiativundersøgelsen, var den afgørende årsag til den af Claire Staelen lidte ikke-økonomiske skade i forbindelse med hendes tab af tillid til ombudsmandsinstitutionen.
- 97 Henset til konklusionen i denne doms præmis 95 er det ikke længere nødvendigt at tage stilling til dette femte anbringende.

Delvis ophævelse af den appellerede dom

- 98 Da det første anbringendes første, tredje og fjerde led, det andet anbringendes tredje led og det tredje anbringende kan tiltrædes, følger det heraf, at fire af de fem ulovlige handlemåder, som blev tilregnet Ombudsmanden af Retten i den appellerede dom, alene blev kvalificeret af denne retsinstans som tilstrækkelig kvalificerede tilsidesættelser af EU-retten, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold, på baggrund af – i tre af disse tilfælde – retlige fejl og – i det fjerde tilfælde – fuldstændig manglende begrundelse. Endvidere kan det fjerde anbringende tiltrædes, fordi Retten begik en retlig fejl, idet den kvalificerede Claire Staelens eventuelle tab af tillid til ombudsmandsinstitutionen som følge af måden, hvorpå Ombudsmanden i det foreliggende tilfælde havde gennemført sin undersøgelsesvirksomhed, som ikke-økonomisk skade, der kan erstattes.
- 99 Under disse omstændigheder er der intet retligt grundlag for Rettens afgørelse om at pålægge Ombudsmanden at betale Claire Staelen en erstatning.

- 100 Heraf følger, at punkt 1 i den appellerede doms konklusion skal ophæves.
- 101 Der er derimod ikke anledning til at ophæve nævnte konklusions punkt 2, hvorved Retten frifandt Ombudsmanden i øvrigt, idet denne afgørelse ikke påvirkes af den omstændighed, at det første til det fjerde appelanbringende delvist kan tiltrædes.
- 102 Endelig skal Rettens omkostningsafgørelse og dermed punkt 3 og 4 i den appellerede doms konklusion, henset til den delvise ophævelse af den appellerede dom, ligeledes ophæves.

Søgsmålet for Retten

- 103 I overensstemmelse med artikel 61, stk. 1, i statutten for Den Europæiske Unions Domstol kan Domstolen, når den ophæver den af Retten truffe afgørelse, selv træffe endelig afgørelse, hvis sagen er moden til påkendelse. Det er tilfældet i den foreliggende sag.
- 104 Hvad for det første angår de tilsidesættelser af forpligtelsen til at udvise omhu, som tilregnes Ombudsmanden, skal der henvises til, at de først og fremmest er knyttet til den omstændighed, at spørgsmålet om, hvornår og hvorledes opførelsen af Claire Staelen på listen over egnede ansøgere var blevet meddelt Unionens øvrige institutioner, organer, kontorer og agenturer, ikke blev behandlet inden for rammerne af den indledende undersøgelse.
- 105 Hvad angår denne tilsidesættelse skal det fastslås, at den er af en tilstrækkelig kvalificeret karakter til, at den kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold.
- 106 Besvarelsen af spørgsmålet om, hvornår og hvorledes Unionens øvrige institutioner, organer, kontorer og agenturer blev underrettet om opførelsen af Claire Staelen på listen over egnede ansøgere, udgjorde således et af de relevante forhold, der var genstand for Ombudsmandens undersøgelse med henblik på at afgøre, hvorvidt Parlamentet i forbindelse med sin behandling af Claire Staelens sag efter denne opførelse havde gjort sig skyld i et tilfælde af fejl og forsømmelser. Efterprøvelsen af, om nævnte opførelse faktisk var blevet meddelt Unionens øvrige institutioner, organer, kontorer og agenturer og på hvilken måde, udgjorde desuden et af de formål, som udtrykkeligt var anført i Ombudsmandens afgørelse om at indlede en undersøgelse.
- 107 I denne henseende stillede Ombudsmanden sig imidlertid tilfreds med Parlamentets fremsendelse af et såkaldt »pooling«-dokument af 14. maj 2007, hvoraf fremgik, at kun en enkelt person fortsat var opført på listen over egnede ansøgere på denne dato. Ombudsmanden udledte således af dette dokument, at Claire Staelen var den eneste kandidat, hvis navn stadig var opført på nævnte liste, og at Unionens øvrige institutioner, organer, kontorer og agenturer derfor, og henset til nævnte dokumentes tilgængelige karakter, havde været i stand til at få kendskab til denne oplysning i det mindste fra den 14. maj 2007.
- 108 Selv om det antages, at Ombudsmanden med rimelighed kunne udlede af det omhandlede dokument, at Unionens øvrige institutioner, organer, kontorer og agenturer havde kendskab til, at Claire Staelen var opført på listen over egnede ansøgere, i det mindste fra nævnte dokumentets dato, dvs. den 14. maj 2007, kunne det, således som Ombudsmanden har medgivet i svarskriftet, ikke på grundlag heraf afgøres, hvornår og hvorledes Parlamentet underrettede de nævnte institutioner, organer, kontorer og agenturer om denne opførelse, som antages at være sket allerede den 17. maj 2005.
- 109 Heraf følger, at Ombudsmanden, idet denne i punkt 2.5 i sin afgørelse af 22. oktober 2007 konkluderede, at den omstændighed, at Claire Staelen var opført på listen over egnede ansøgere, faktisk var blevet meddelt Unionens øvrige institutioner af Parlamentet, idet Ombudsmanden i denne henseende navnlig henviste til resultatet af en sagsgennemgang, som var klart mangelfuld i den

pågældende henseende, ved mangel på omhyggelighed og omtanke foretog et uundskyldeligt fejlskøn og derved åbenbart og groft overskred grænserne for sin skønsbeføjelse i forbindelse med gennemførelsen af en undersøgelse.

- 110 Hvad dernæst angår den tilsidesættelse af forpligtelsen til at udvise omhu, som tilregnes Ombudsmanden vedrørende i det væsentlige den omstændighed, at denne ikke underbyggede sin vurdering i punkt 2.4 i sin afgørelse af 22. oktober 2007 på anden måde end ved en antagelse støttet på dokumenter, hvis karakter eller indhold Ombudsmanden ikke kunne præcisere, skal den ligeledes anses for at være af en tilstrækkelig kvalificeret karakter.
- 111 Dels vedrørte Ombudsmandens indledende undersøgelse og sagsgennemgang nemlig bl.a. spørgsmålet, om opførelsen af Claire Staelens navn på listen over egnede ansøgere var blevet stillet til rådighed for alle Parlamentets generaldirektorater. Dels påstod Ombudsmanden i punkt 2.4 i sin afgørelse af 22. oktober 2007 i denne henseende, at gennemgangen af Parlamentets sagsakter viste, at Claire Staelens ansøgning faktisk var blevet stillet til rådighed for de nævnte generaldirektorater.
- 112 Ved således at have fremsat en sådan påstand vedrørende et aspekt, som er relevant med henblik på at afdække et eventuelt tilfælde af fejl og forsømmelser, og som Ombudsmandens indledende undersøgelse konkret havde været rettet mod, i afgørelsen af 22. oktober 2007, hvorved denne undersøgelse afsluttedes, samtidig med at Ombudsmanden hverken i den nævnte afgørelse mere præcist henviste til de dokumenter, som kunne underbygge denne påstand, eller var i stand til at underbygge denne påstand på anden måde end ved den rene antagelse, som kom til udtryk i Ombudsmandens skriftlige indlæg for Retten, hvorefter »[a]lle disse forhold derfor giver anledning til at antage, at [Ombudsmandens] repræsentanter [...] i forbindelse med den undersøgelse, som de foretog, faktisk havde set dokumenter, der bekræfter, at Parlamentet underrettede sine tjenestegrene om, at [s]agsøgerens navn var blevet tilføjet på den pågældende liste [over egnede ansøgere]«, begik Ombudsmanden ved mangel på omhyggelighed og omtanke uundskyldelige fejl og overskred herved åbenbart og groft grænserne for sin skønsbeføjelse i forbindelse med gennemførelsen af en undersøgelse.
- 113 Der skal endelig foretages en prøvelse af den tilsidesættelse af forpligtelsen til at udvise omhu, som vedrører den omstændighed, at Ombudsmanden i sin afgørelse af 31. marts 2011, hvorved initiativundersøgelsen blev afsluttet, konkluderede, at der ikke forelå et tilfælde af fejl og forsømmelser fra Parlamentets side i forbindelse med varigheden af opførelsen af på den ene side Claire Staelen og på den anden side de øvrige ansøgere, der havde bestået den almindelige udvælgelsesprøve EUR/A/151/98, på listen over egnede ansøgere, idet Ombudsmanden for så vidt angår dette aspekt af undersøgelsen blot lagde en forklaring fra Parlamentet til grund uden at have sikret sig, at de faktiske omstændigheder, som denne forklaring byggede på, var godtgjort.
- 114 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at det er en forvaltnings opgave, når den skal gennemføre en undersøgelse, at gennemføre den med al mulig omhu for at fjerne foreliggende tvivl og afklare situationen (jf. i denne retning dom af 11.11.1986, Irish Grain Board, 254/85, EU:C:1986:422, præmis 16).
- 115 I det foreliggende tilfælde fremgår det af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at Ombudsmanden i sin afgørelse af 31. marts 2011 ikke anså den af Claire Staelen hævdede forskellige varighed af gyldigheden af opførelsen på listen over egnede ansøgere for hendes vedkommende og for de øvrige beståede ansøgers vedkommende for at udgøre et tilfælde af fejl og forsømmelser, der kunne tilregnes Parlamentet, idet Ombudsmanden anså den forklaring, som nævnte institution havde givet i denne henseende, nemlig at disse øvrige beståede ansøgere var blevet ansat inden for to år efter, at nævnte liste var blevet offentliggjort, mens Claire Staelens navn havde været opført på denne liste i lidt over to år, for overbevisende.

- 116 Det er imidlertid ligeledes ubestridt, henset til de nævnte sagsakter, at Ombudsmandens initiativundersøgelse og sagsgennemgang i det foreliggende tilfælde, som tog sigte på at fastslå, om Parlamentets adfærd udgjorde et tilfælde af fejl og forsømmelser, bl.a. vedrørte netop spørgsmålet, om Claire Staelen havde været opført på listen over egnede ansøgere i kortere tid end de øvrige beståede ansøgere.
- 117 Under disse omstændigheder kunne Ombudsmanden ikke uden at begå en uundskyldelig fejl og dermed åbenbart og groft overskride grænserne for sin skønsbeføjelse i forbindelse med gennemførelsen af nævnte undersøgelse konkludere i sin afgørelse af 31. marts 2011, hvorved denne undersøgelse afsluttedes, at dette ikke havde været tilfældet, og at der derfor ikke havde været tale om forskelsbehandling af Claire Staelen, idet Ombudsmanden i denne henseende udelukkende støttede sig på blot en forklaring, som den berørte institution havde givet, endog uden at forsøge, under anvendelse af de undersøgelsesmetoder, som Ombudsmanden råder over i medfør af artikel 3, stk. 2, i afgørelse 94/262, at indhente mere udførlige oplysninger, på grundlag af hvilke det ville kunne efterprøves, om de faktiske omstændigheder, som nævnte institution således havde påberåbt sig til sit eget forsvar, og som denne forklaring byggede på, var godtgjort.
- 118 Hvad for det andet angår Claire Staelens anbringende om en tilsidesættelse af hendes ret til at få sine anmodninger behandlet inden for en rimelig frist er der ganske vist anledning til at bemærke, at de tidsrum på henholdsvis otte og fem måneder, der forløb, inden Ombudsmanden den 1. juli 2008 besvarede to skrivelser, som Claire Staelen havde sendt til denne, den første den 19. oktober 2007 og den anden den 24. januar 2008, ved første øjekast kan forekomme usædvanligt lange.
- 119 Selv om det er ubestridt mellem parterne, at Ombudsmanden burde have givet et mere prompte svar på de to førnævnte skrivelser, kan det imidlertid i det konkrete tilfælde ikke antages, at Ombudsmanden ved at besvare disse så sent i det konkrete tilfælde begik en »tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse« af en EU-retlig regel, der beskytter borgerne som omhandlet i den praksis fra Domstolen, som der er henvist til i denne doms præmis 31 og 32.
- 120 I denne henseende bemærkes, at Claire Staelens skrivelse af 19. oktober 2007 tog sigte på at oplyse Ombudsmanden om en skrivelse af 15. oktober 2007 fra Parlamentet vedrørende udløbet af gyldigheden af listen over egnede ansøgere den 31. august 2007. Hvad angår skrivelsen af 24. januar 2008 gik den ud på at spørge Ombudsmanden, om denne, henset til de oplysninger, der således var indeholdt i skrivelsen af 19. oktober 2007, havde til hensigt at tage en eventuel genåbning af den indledende undersøgelse, som denne i mellemtiden havde afsluttet ved afgørelsen af 22. oktober 2007, under overvejelse.
- 121 Hvad angår skrivelsen af 19. oktober 2007 vedrører det klagepunkt, som er rettet mod Ombudsmanden, ikke den omstændighed, at denne meddelte Claire Staelen sin afgørelse af 22. oktober 2007, hvorved Ombudsmandens indledende undersøgelse afsluttedes, uden at tage hensyn til oplysningerne i den nævnte skrivelse, men blot den omstændighed, at denne havde været længe om at besvare denne skrivelse. Ombudsmanden fremhævede i denne henseende desuden i sit svarskrift for Retten, at nævnte skrivelse først var kommet frem til denne den 22. oktober 2007, dvs. på et tidspunkt, hvor Ombudsmandens afgørelse om at afslutte den indledende undersøgelse allerede var blevet truffet.
- 122 Det fremgår navnlig af det foregående, at hverken dette klagepunkt eller klagepunktet om, at det svar, som Ombudsmanden herefter gav på skrivelsen af 24. januar 2008, fremkom for sent, i det foreliggende tilfælde vedrører måden, hvorpå Ombudsmanden gennemførte den indledende undersøgelse og initiativundersøgelsen og afsluttede disse.
- 123 Navnlig henset til, at Ombudsmanden ved sin afgørelse af 22. oktober 2007 netop havde afsluttet en undersøgelse, der havde strakt sig over næsten et år, kan Ombudsmanden ikke, blot fordi denne ikke i første omgang besvarede den skrivelse, som Claire Staelen således havde sendt in extremis den 19. oktober 2007, før denne den 24. januar 2008 modtog en anmodning fra hende med forespørgsel

om en eventuel genåbning af undersøgelsen på grundlag af oplysningen i nævnte skrivelse af 19. oktober 2007, anses for åbenbart og groft at have overskredet grænserne for den vide skønsebeføjelse, som der er henvist til i denne doms præmis 33, og som Ombudsmanden råder over med hensyn til, om klagerne er begrundede, og hvilke følger de skal have, eller for i en sådan sammenhæng at have tilsidesat en ret for Claire Staelen til, at hendes anmodninger blev taget i betragtning inden for en rimelig frist.

- 124 Ombudsmanden kan heller ikke i samme sammenhæng anses for ved i anden omgang og efter at have modtaget en sådan opfordring til at overveje muligheden for en genåbning af den undersøgelse, som således netop var blevet afsluttet, først at tage stilling til den nævnte opfordring efter et tidsrum på fem måneder fra denne opfordring åbenbart og groft at have overskredet disse samme grænser eller tilsidesat en ret for den berørte person til, at hendes anmodninger blev taget i betragtning inden for en rimelig frist.
- 125 Heraf følger, at den omstændighed i sig selv, at Ombudsmanden besvarede de to førnævnte skrivelser fra Claire Staelen temmelig sent, ikke er af en sådan karakter, at den kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar uden for kontraktforhold.
- 126 Det følger af det ovenstående, at Ombudsmanden inden for rammerne af gennemførelsen af den indledende undersøgelse og initiativundersøgelsen begik tre »tilstrækkelig kvalificerede tilsidesættelser« af sin forpligtelse til at udvise omhu som omhandlet i den retspraksis, som der er henvist til i denne doms præmis 31 og 32, hvortil kommer den af Retten, således som det fremgår af gennemgangen af det første appelanbringendes andet led, med rette påpegede tilsidesættelse for så vidt angår Ombudsmandens fordrejning af indholdet af Parlamentets udtalelse af 20. marts 2007, som udgør en række kvalificerede tilsidesættelser, der kan indebære, at Unionen ifalder erstatningsansvar.
- 127 Under disse omstændigheder skal det i anden række undersøges, om de nævnte tilsidesættelser har forvoldt Claire Staelen en faktisk og reel ikke-økonomisk skade som omhandlet i den retspraksis, der er henvist til i denne doms præmis 91, og i denne henseende samtidig sikres, at denne skade er den direkte følge af disse tilsidesættelser (jf. i denne retning bl.a. dom af 28.6.2007, Internationaler Hilfsfonds mod Kommissionen, C-331/05 P, EU:C:2007:390, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).
- 128 Da Domstolen i denne doms præmis 95 har tiltrådt det fjerde appelanbringendes første led, skal det først fastslås, at Claire Staelen af de grunde, som er anført i denne doms præmis 92-94, ikke kan påberåbe sig en ikke-økonomisk skade, der kan erstattes, i forbindelse med hendes tab af tillid til ombudsmandsinstitutionen på grund af sådanne tilsidesættelser.
- 129 Claire Staelen har imidlertid gjort gældende, at der foreligger en ikke-økonomisk skade, der, således som det fremgår af hendes skriftlige indlæg for Retten, i det væsentlige beror på følelsen af en »psykisk krænkelse«, som hun har oplevet på grund af den måde, hvorpå hendes klage til Ombudsmanden blev behandlet.
- 130 Hverken Ombudsmandens undskyldninger, den sene berigtigelse af dennes fejl i forbindelse med fordrejningen af indholdet af Parlamentets udtalelse eller endelig initiativundersøgelsen har i det foreliggende tilfælde godtgjort den således forvoldte ikke-økonomiske skade.
- 131 Under disse omstændigheder bestemmes det, at betaling af et beløb på 7 000 EUR til Claire Staelen udgør en passende erstatning for den af hende lidtte ikke-økonomiske skade.

Sagens omkostninger

- ¹³² Artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement bestemmer, at såfremt der ikke gives appellanten medhold, eller såfremt der gives appellanten medhold, og Domstolen endeligt afgør sagen, træffer den afgørelse om sagens omkostninger. I henhold til dette reglements artikel 138, stk. 1, der i medfør af dettes artikel 184, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I henhold til nævnte reglements artikel 138, stk. 3, kan Domstolen, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter, og dette efter omstændighederne findes begrundet, beslutte, at en part, ud over at bære sine egne omkostninger, skal betale en del af modpartens omkostninger.
- ¹³³ I det foreliggende tilfælde er Ombudsmandens appel ganske vist blevet taget til følge, og den appellerede dom er følgelig delvist blevet ophævet, men Domstolen, som tager endeligt stilling til Claire Staelens søgsmål, har taget dette delvist til følge. Endvidere har Ombudsmanden nedlagt påstand om, at der træffes en rimelig og retfærdig afgørelse om sagens omkostninger.
- ¹³⁴ Henset til omstændighederne i den foreliggende sag bestemmes det følgelig, at Ombudsmanden bærer sine egne omkostninger og herudover betaler Claire Staelens omkostninger både for så vidt angår sagen i første instans og den foreliggende appelsag.
- ¹³⁵ Idet omkostningsafgørelsen vedrørende den af Claire Staelen i forbindelse med appelsagen iværksatte kontraappel, således som foreskrevet i artikel 137 i Domstolens procesreglement, der finder anvendelse på appelsagen i medfør af dette reglements artikel 184, stk. 1, blev udsat ved kendelse af 29. juni 2016, Ombudsmanden mod Staelen (C-337/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:670), skal der i overensstemmelse med disse samme bestemmelser træffes afgørelse om de nævnte omkostninger ved denne dom, hvormed sagens behandling ved Domstolen afsluttes.
- ¹³⁶ I denne henseende skal Claire Staelen, da hun ikke har fået medhold i kontraappellen, og Ombudsmanden har nedlagt påstand om, at hun tilpligtes at betale sagsomkostningerne, i henhold til artikel 138, stk. 1, i Domstolens procesreglement pålægges at betale de af Ombudsmanden afholdte omkostninger såvel som at bære sine egne omkostninger i forbindelse med kontraappellen.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

- 1) Claire Staelens påstand i svarskriftet om, at Den Europæiske Ombudsmand tilpligtes at betale hende en erstatning på 50 000 EUR, afvises.**
- 2) Punkt 1, 3 og 4 i konklusionen i Den Europæiske Unions Rets dom af 29. april 2015, Staelen mod Ombudsmanden (T-217/11, EU:T:2015:238), ophæves.**
- 3) Ombudsmanden betaler en erstatning på 7 000 EUR til Claire Staelen.**
- 4) Claire Staelen bærer sine egne omkostninger og betaler de af Ombudsmanden afholdte omkostninger vedrørende kontraappellen, som blev afvist ved kendelse af 29. juni 2016, Ombudsmanden mod Staelen (C-337/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:670).**
- 5) Ombudsmanden bærer sine egne omkostninger og betaler Claire Staelens omkostninger vedrørende såvel sagen i første instans som appelsagen.**

Underskrifter